

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Provinciale Regietafel Migratie & Integratie: op weg naar een Bestuursovereenkomst	TELEFOONNUMMER	+31641351082
		E-MAILADRES	kees.diepeveen@provincie-utrecht.nl
DATUM	23-05-2023	DOMEIN/OPGAVE	KCK
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1695590275-7547	TEAM	TKA
VAN	Kees Diepeveen	PORTEFEUILLEHOUDERS	CvdK + Van Muilekom
BIJLAGE	PRT Utrecht - De Utrechtse Aanpak en Randvoorwaarden		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Alle gemeenten in Nederland staan voor een grote en groeiende opgave met betrekking tot de opvang van asielzoekers, vluchtelingen en de huisvesting van statushouders. Ook in de provincie Utrecht is deze opgave ongekend fors. Om deze opgaven het hoofd te bieden willen de 26 Utrechtse gemeenten en de provincie in gezamenlijkheid optrekken. Om dit goed te kunnen doen is het nodig om een bestuursovereenkomst met de Rijksoverheid te sluiten.

Inleiding:

Aanleiding

Utrecht heeft, net als elke andere provincie, een Provinciale Regietafel Migratie & Integratie (PRT) welke zich inzet om de grote opgaven in de asielketen in samenwerking op te pakken. In lijn met de tot nog toe gevolgde aanpak in Utrecht, wil de PRT Utrecht met het toewerken naar een nieuwe bestuursovereenkomst bewust een stap vooruit zetten. De PRT heeft de afgelopen jaren verschillende keren een áppel gedaan op de Rijksoverheid door het uitbrengen van een drietal 'boden': het Versneld Bod (november 2021), het Gezamenlijk Bod (februari 2022) en Bod 3.0 (november 2022). In ieder bod worden de specifieke voorwaarden (bijv. regelgeving of financiële ondersteuning) aangegeven die noodzakelijk zijn voor gemeenten om opvang- en huisvestingsprojecten mogelijk te maken. Met de gedane boden zijn eerste stappen gezet in de samenwerking met het Rijk en met het nieuwe bod is het doel om deze samenwerking verder in te vullen en wel voor alle Utrechtse gemeenten tegelijk.

De PRT heeft in het concept-Plan Utrecht dat dient als input voor de te sluiten bestuursovereenkomst, proces en aanpak beschreven waarin de gecombineerde PRT-opgaven gezamenlijk te uitvoer worden gebracht.

Voorwaardelijk voor een goede en tijdige uitvoering is namelijk de nog te sluiten bestuursovereenkomst met het Rijk, gebaseerd op gezamenlijke en wederkerige afspraken over financiën, toerusting en regelgeving. De bestuursovereenkomst helpt om toe te werken naar een duurzame asielopvang met voldoende opvangplekken en woonruimte voor statushouders. De gezamenlijke afspraken die de tien Groningse gemeenten recent met het Rijk hebben gemaakt over de opvang- en huisvestingsplannen voor de komende twee jaar, zijn voor de PRT Utrecht een goed voorbeeld.

Belang

Tijdens de PRT-vergadering van 10 mei jl. hebben de bestuurlijk vertegenwoordigers van de 26 gemeenten en de provincie opmerkingen gemaakt en aanvullingen gegeven op het concept-Plan Utrecht, dat daarmee nog in bewerking is, en hebben zij zich gecommitteerd aan de hoofdlijnen van het concept-Plan Utrecht en de inzet voor de te sluiten bestuursovereenkomst. Daarmee nemen we provinciebreed de door het Rijk aangegeven aantal te realiseren reguliere opvangplekken van 4.793 (inclusief reeds bestaande) per 1 januari 2024 als uitgangspunt. Elke gemeente zal in onderlinge afstemming en solidariteit daarin een aandeel nemen en daarmee een bijdrage leveren aan de realisatie van de totale opgave binnen de provincie Utrecht. Daarnaast willen we ons binnen de provincie maximaal inspannen om gezamenlijk een proportionele en evenredige bijdrage te leveren aan de totale gevraagde hoeveelheid Crisis Nood Opvang-opgave (CNO) ter ontlasting van de druk op het aanmeldcentrum in Ter Apel. Wij gaan er vanuit dat deze CNO-plekken nog voor tenminste een jaar (tot 1 juli 2024) nodig zullen zijn. Voor deze tijdelijke CNO-plekken wordt in het bijzonder een beroep gedaan op gemeenten zonder (concrete plannen voor) een vorm van reguliere opvang. Op deze wijze geven wij binnen de provincie Utrecht invulling aan de opgave die de Rijksoverheid voor onze regio heeft berekend. Daarnaast willen we door middel van het Plan Utrecht meer gezamenlijk gaan werken aan de wettelijke opvangverplichting voor statushouders die op elke gemeente afzonderlijk rust. Dit geldt ook voor de (vooral nog) per veiligheidsregio gevraagde opvang voor vluchtelingen en ontheemden uit Oekraïne.

In het Plan Utrecht stellen wij voor de totale opgave te organiseren langs de lijnen van de zogenaamde Utrechtse aanpak. Deze aanpak berust op vijf pijlers:

- Maat en schaal van de opvang past bij draagkracht;
- We zetten in op gemengde woonvormen voor diverse doelgroepen;
- De opvang wordt ingebed in de noodzakelijke maatschappelijke functies;
- We stimuleren regionale doorstroming in de asielketen én (pijler 5) intergemeentelijke samenwerking.

In de bijlage is de Utrechtse aanpak nader toegelicht.

Dit doen we vanuit de overtuiging dat (inter)gemeentelijke samenwerking zorgt voor een positieve wisselwerking tussen draagkracht en (maatschappelijk) draagvlak. Hiermee zetten de Utrechtse gemeenten en de provincie een stap naar voren. We doen dit vanuit de volgende overwegingen:

- Door ons op dit moment gezamenlijk te committeren aan de verschillende opvang en huisvestingsopgaven behouden wij regionaal – vooruitlopend op de aanstaande Spreidingswet – zelf de regie op de uitwerking, procedures en verdelingssystematiek van deze opgaven. Het geeft meer ruimte en vrijheid om in enige mate, op eigen condities, vorm te geven aan de doorontwikkeling van de asielketen in de provincie. Het is momenteel nog mogelijk om zelf aan de knoppen te zitten en voort te bouwen op de in de provincie reeds aanwezige initiatieven. Dit maakt het mogelijk om de Utrechtse aanpak die wij tot op heden hebben ontwikkeld nader uit te werken en toe te passen. Hierin staat gezamenlijk optrekken met inachtneming van de kansen en mogelijkheden per gemeente centraal.
- Binnen het scenario van 'doen alsof er al een of andere vorm van wettelijke verplichting geldt' kan het allereerst onszelf, maar mogelijk ook de besluitvorming in Den Haag rondom wetgeving en uitvoeringsbesluiten helpen om ervaring op te doen in de praktijk.
- Wij verwachten dat er met het sluiten van een bestuursovereenkomst met het Rijk extra Rijksmiddelen beschikbaar zullen komen die ons verder zullen helpen in deze opgaven. Als gemeenten en provincie kunnen wij hier baat bij hebben. Een Bestuursovereenkomst met het Rijk maakt het mogelijk om afspraken te maken die tegemoet komen aan de specifieke behoeften binnen de provincie Utrecht. Daarnaast kunnen we door deze opgaven gezamenlijk aan te gaan met meer bestuurskracht afspraken maken met het Rijk over oplossingen zoals regionale tussenvoorzieningen en/of het gezamenlijk inregelen en oppakken van zaken zoals onderwijs en zorg.
- Provincie Utrecht heeft de maat, schaal en korte lijnen die het mogelijk maken een stap vooruit te zetten. Daarnaast heeft Utrecht een bestuurlijke governance structuur om dit te realiseren met de PRT en de Kopgroep

PRT. Ook vindt er nauwe bestuurlijke samenwerking plaats tussen de Veiligheidsregio Utrecht en de PRT, en ambtelijk tussen VRU AsielSupport en het PRT Kansmakersteam. Dit team is een initiatief van de regio Utrecht, de regio Amersfoort en de provincie. Het Kansmakersteam ondersteunt de Utrechtse gemeenten bij het realiseren van de opvang- en huisvestingsopgaven door te helpen belemmeringen weg te nemen bij initiatieven. Ook biedt het team hulp bij het vinden en realiseren van kansen. Bijvoorbeeld door nieuwe locaties aan te dragen of verschillende partijen met elkaar in verbinding te brengen. Het team heeft dus een belangrijke faciliterende en aanjagende rol, binnen de gehele breedte van de asielketen. In de uitvoering ondersteunt en faciliteert het Kansmakersteam de (samenwerking tussen) gemeenten, en vervult het een trekkersrol bij het samenbrengen van gemeentelijke plannen en initiatieven. Ook in de uitwerking zal het PRT Kansmakersteam gemeenten blijven ondersteunen en de voortgang coördineren en monitoren.

- Het maken en uitvoering geven aan de bestuursovereenkomst geeft rust, duidelijkheid en focus in de ambtelijke en bestuurlijke inspanningen en helpt in de communicatie naar buiten, ook naar de eigen inwoners. Het verhoogt de draagkracht en draagvlak.

Vervolgprocedure / voortgang:

De voorzitter van de PRT, commissaris Hans Oosters, en voorzitter van de Veiligheidsregio, burgemeester Sharon Dijksma, zijn in gesprek gegaan met Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid Eric van der Burg over de mogelijkheden om te komen tot een bestuursakkoord. Komende tijd vinden er nog ambtelijke gesprekken plaats waarna nog bestuurlijk wordt verder gesproken. Daarna wordt de concept bestuursovereenkomst samen met het dan afgeronde Plan Utrecht aangeboden aan de gemeenten en de provincie ter besluitvorming. Er wordt naar gestreefd het bestuursakkoord voor het zomerreces te sluiten. Uiteraard zullen wij u de komende tijd nader informeren zodra daar aanleiding toe is, eventueel ook tussentijds.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen